

IZVJEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE O NACRTU ZAKONA O ZAŠTITI POTROŠAČA

Ministarstvo ekonomije je 3. maja 2012. godine dalo na javnu raspravu Nacrt zakona o zaštiti potrošača, čiji tekst je objavljen na sajtu Ministarstva i portalu e-uprave. Takođe, shodno propisanim obavezama, javni poziv za učešće u javnoj raspravi objavljen je u dnevnom listu Pobjeda i pozvani su svi zainteresovani subjekti da daju svoje komentare, primjedbe, predloge i sugestije na Nacrt zakona o zaštiti potrošača.

Okrugli stolovi o Nacrtu zakona o zaštiti potrošača održani su 04. juna 2012. godine u Bijelom Polju, 05. juna 2012. godine u Baru i 06. juna 2012. godine u prostorijama Privredne komore Crne Gore u Podgorici.

Dana 04.06.2012. godine, u prostorijama Opštine Bijelo Polje održan je okrugli sto o Nacrtu Zakona o zaštiti potrošača. Raspravi su pored predstavnika obrađivača propisa prisustvovali Bankarski ombudsman, predstavnici NVO ECOM-a, Tržišne inspekcije, Ministarstva zdravlja, Opština Bijelo Polje i Pljevlja i Centralne banke Crne Gore.

Poslije uvodne riječi poslovnog sekretara Darke Radović i Milana Mijovića, predsjednika NVO ECOM-a, uslijedilo je uvodno izlaganje advokata Jovana Poleksića, koji je ujedno bio i koordinator ove javne rasprave. G-din Poleksić je zatim zamolio gospođu Radu Marković da ukratko izloži kako je došlo do izrade nacrtu ovog zakona.

U uvodnoj riječi, Glavni tržišni inspektor Rada Marković je kao predstavnik Ministarstva ekonomije pozdravila sve prisutne i dala osvrt na nacrt zakona. Kao razloge za izradu novog zakona navela je, između ostalog, harmonizaciju nacionalnog zakonodavstva sa pravom Evropske unije u ovoj oblasti i potencirala obaveze preuzete Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, čl. 72 i 78. Navela je da su iskustva iz postojećeg zakona i praksa pokazali da postoje određeni nedostaci koje treba otkloniti, pa je kroz IPA 2009 projekat urađena tabela usklađenosti postojećeg zakona sa pravom EU, na osnovu čega je zaključeno da treba izvršiti znatan broj izmjena. Takođe, istakla je benefite za privredu koji će se ostvariti uvođenjem poslovanja kao u zemljama EU, kao i to da zakon treba da doprinese povjerenju u trgovce i institucije sistema.

Nakon izlaganja g-đe Marković, riječ je uzeo g-din Poleksić, koji je kao predstavnik NVO ECOM-a iznio konkretne primjedbe na tekst propisa, a o kojima će više biti riječi u tabeli koja čini sastavni dio ovog izvještaja.

Predstavnik opštine Bijelo Polje Milorad Rmandić predložio je da na nivou lokalne samouprave treba da postoji regulatorno tijelo koje bi se sastojalo i od predstavnika potrošača i od predstavnika davaoca usluga, gdje bi se raspravljalo o cijenama iz nadležnosti lokalne samouprave, iz razloga što u lokalnim samoupravama ima dosta monopolizma.

Poseban naglasak je stavljen na član 168 Nacrta zakona koji se tiče ovlašćenja za podnošenje kolektivne tužbe. Kako je navedeno, po odredbama Nacrta zakona o zaštiti potrošača, kolektivnu tužbu ne bi mogli da podnesu ni NVO „ECOM“ ni NVO „CEZAP“, pa je NVO ECOM dao primjedbe na ovu odredbu. Time se, po njihovom mišljenju, značajno ograničavaju nadležnosti organizacija za zaštitu potrošača. Istaknuto je da, ukoliko organizacije potrošača nemaju zaposlenog diplomiranog pravnika sa najmanje tri godine radnog iskustva, one ne bi mogle da podnesu kolektivnu tužbu. Uzimajući u obzir finansijsku situaciju u kojoj se nalazi NVO ECOM, to predstavlja veliki problem, pa je od strane predsjednika ove organizacije Milana Mijovića ukazano da je na godišnjem nivou potrebno izdvojiti veliku sumu novca. On je naveo i problem članarina, ističući da nema građana zainteresovanih da plate članarinu ma koliko niska ona bila, kao i

problem donacija, iz razloga što organizacije potrošača mogu da prime donacije od malog broja subjekata.

U organizaciji Centra za zaštitu potrošača u Baru je 05.06.2012. godine u prostorijama Skupštine opštine Bar održan okrugli sto o Nacrtu zakona o zaštiti potrošača.

Okruglom stolu su pored organizatora prisustvovali predstavnici obrađivača propisa - Ministarstva ekonomije, predstavnik GFA (IPA 2011 EU projekta) Zvezdan Čađenović, predsjednik NVO „ECOM“ Milan Mijović, kao i predstavnici primorskih opština i Tržišne inspekcije.

U ime CEZAP-a prisutne je pozdravio Predrag Boljević, koji je kratko prokomentarisao postojeći Zakon o zaštiti potrošača i njegovu primjenu, nakon čega je dao riječ g-đi Radi Marković, Glavnom tržišnom inspektoru.

G-đa Marković se nakon pozdravnih riječi osvrnula na raspravu koja je održana prethodnog dana u Bijelom Polju u organizaciji ECOM-a i kazala da je toj raspravi prisustvovao Bankarski ombudsman, te da je rasprava bila veoma živa i dugo trajala. Ona je istakla da su obrađivači zakona od otvaranja javne rasprave uradili dodatne izmjene i dopune teksta propisa i zamolila sve zainteresovane strane da ukažu na eventualne propuste i daju sugestije. Kod pristupanja izradi novog zakona, kako je istakla g-đa Marković, postavilo se pitanje zašto se radi novi zakon kada su neke odredbe u prethodnom zakonu bolje štitile potrošače. Prva namjera je bila da se urade izmjene i dopune postojećeg zakona jer je četvorogodišnje iskustvo pokazalo da postojeći zakon treba poboljšati. Prethodno su eksperti iz oblasti zaštite potrošača uradili tabele usklađenosti sa Direktivama EU, zatim smjernice za harmonizaciju i pristupilo se izradi novog zakona. U novom zakonu nema nekih odredbi (o bezbjednosti proizvoda, hrani, potrošačkim kreditima, prevarnom oglašavanju itd.), već je odlučeno da to bude predmet regulisanja posebnih zakona.

Bitna karakteristika nacrtu zakona je, kako je istakla g-đa Marković, da su sve odabrane potrošačke direktive potpuno transponovane, što istovremeno obezbjeđuje podizanje nivoa zaštite potrošača u Crnoj Gori i doprinosi ujednačavanju poslovnog ambijenta kod nas sa standardima EU. Novina u zakonu je oblast prodaje finansijskih usluga na daljinu.

Zvezdan Čađenović je istakao da je zakon prilično dugo rađen (22 mjeseca) i to uz podršku eksperata EU, a da će Crna Gora ovim zakonom kreirati ambijent za zadobijanje više povjerenja u ono što nude crnogorski trgovci.

G-din Predrag Boljević je istakao da su ovi zakoni slabo poznati u sudskoj praksi, te da u budućnosti treba nametnuti njihovu primjenu. On je naveo da je CEZAP nastojao da edukativno utiče na ljude i da ih upozna sa njihovim pravima. Istakao je da Arbitražni odbor ima vrlo malo posla jer postoji nedostatak spoznaje građanina na koji način može da štiti svoje pravo i da u Crnoj Gori nijesu problem zakoni već njihova implementacija.

Ukazao je na član 168 nacrtu zakona kao problematičan zbog uslova da NVO ima stalno zaposlenog pravnika sa tri godine iskustva kako bi mogao podnositi kolektivne žalbe i predložio da ovaj član treba izmijeniti tako da pravnik sa iskustvom ne mora biti stalno zaposlen, jer organizacije NVO nemaju sredstava za stalno angažovanje.

G-đa Rada Marković je istakla da je ključna primjedba i predstavnika EU da je svijest potrošača o njihovim pravima na niskom nivou u Crnoj Gori. Potrošač se sam mora boriti za svoja prava, a država mora obezbjeđiti ambijent za zaštitu potrošača kao što je u EU. Mišljenje Ministarstva ekonomije je da nevladine organizacije najviše treba da pomognu na polju informisanja potrošača i podizanju svijesti javnosti o značaju zaštite potrošača, čime se podiže i svijest o Arbitražnom odboru.

Dana 06.06.2012. godine, u prostorijama Privredne komore Crne Gore, a u organizaciji Ministarstva ekonomije održan je okrugli sto o Nacrtu Zakona o zaštiti potrošača. Okruglom stolu su pored članova radne grupe zadužene za izradu zakona prisustvovali i predstavnici Centralne banke Crne Gore, bankari, privrednici, članovi potrošačkih organizacija i drugi predstavnici stručne javnosti.

Na okruglom stolu je istaknuto da je cilj izrade Nacrta zakona o zaštiti potrošača i Nacrta zakona o potrošačkim kreditima implementacija prava Evropske unije u crnogorski pravni sistem, čime će se unaprijediti zaštita prava potrošača u Crnoj Gori. Nacrt zakona o zaštiti potrošača predstavlja svojevrsnu kodifikaciju u oblasti zaštite prava potrošača. U pripremi Nacrta zakona o zaštiti potrošača pošlo se od pravne tekovine EU, gdje se prilikom donošenja odluke o tome koje će se direktive njime prenijeti, prvenstveno vodilo računa o tome da budu prenijete one direktive koje se odnose na osnovna prava zaštite potrošača (npr. označavanje proizvoda i cijene proizvoda, nepoštene poslovne prakse), direktive kojima se uređuje sistem zaštite prava potrošača, kao i one direktive kojima se uređuju pojedini aspekti obligacionih odnosa u koje potrošač ulazi (npr. prodaja na daljinu, prodaja izvan poslovnih prostorija, nepoštene odredbe u potrošačkim ugovorima i dr), a kojima se specifična zaštita u tim odnosima pruža isključivo potrošačima.

Pomoćnik ministra ekonomije Zoran Perišić ocijenio je da je tokom koncipiranja ova dva nova zakona pokušano da se pronađe pravi balans između potrošača, kao slabije karike, i trgovca odnosno pružaoca usluge, odnosno kreditora, kako i njihovo poslovanje ne bi bilo opterećeno. On je kazao da je dosadašnje iskustvo u zaštiti potrošača, kroz inspekcijski nadzor, bilo korisno prilikom pisanja nacrta zakona i istakao da će ovim zakonom biti bolje definisane obaveze trgovaca, pravila reklamacije, kolektivnih sporova, prikazivanje cijena, prodajne pogodnosti i slično.

Glavna tržišna inspektorica Rada Marković kazala je da je za sprovođenje ovih zakona važna informisanost potrošača, kako bi oni bili sposobni da prepoznaju povrede svojih prava i mogli da se bore za njih. Nacrt zakona o zaštiti potrošača predviđa, kako je dodala, da svaka organizacija za zaštitu potrošača koja želi da podnosi kolektivne tužbe, mora imati zaposlenog diplomiranog pravnika, makar na skraćeno radno vrijeme od dva sata dnevno, kako bi se sve žalbe obrađivale na valjan i zakonom propisan način.

Predstavnik Merkatora Milovan Bodiroga kazao je da treba bolje precizirati odredbe koje se odnose na isticanje cijena, na šta mu je g-đa Marković kazala da je cilj tog rješenja da potrošač bude siguran koja se cijena odnosi na koji proizvod. "Imamo situacije kada je jedna cijena na artiklu, a druga na kasi. Svima mora biti jasno koliko košta neki izloženi proizvod", istakla je Marković.

Na zahtjev za zaposlenjem pravnika sa trogodišnjim iskustvom u nevladinoj organizaciji za zaštitu potrošača primjedbu je imao g-din Goran Đurović, ukazujući na neravnopravan položaj u odnosu na regulatorne agencije, koje bi trebalo da vode računa o zaštiti potrošača. On je istakao da ne bi trebalo postavljati dvostruke aršine, da se traži od NVO da imaju pravnike, a da ta struka ne dominira u regulatornim agencijama. G-din Đurović smatra da u svim ovim agencijama treba da budu i predstavnici udruženja za zaštitu potrošača, a da u predloženom Savjetu za zaštitu potrošača bude pola predstavnika NVO iz tog sektora.

On smatra da je Nacrt zakona dobro pripremljen, iako ima prostora za unapređivanje. G-din Đurović je istakao da treba diskvalifikovati svaku organizaciju za zaštitu potrošača za koju se utvrdi da je primila donaciju od pružalaca usluga ili drugih učesnika na tržištu, na što mu je g-đa Marković odgovorila da je to predviđeno Nacrtom zakona.

Pored primjedbi i sugestija koje su iznijete na okruglim stolovima, Ministarstvo ekonomije je i sve ostale pristigle primjedbe i sugestije analiziralo, nakon čega je jedan broj njih prihvaćen.

Na osnovu prihvaćenih primjedbi i sugestija, izvršene su izmjene i dopune teksta Nacrta zakona. Takođe, motivisan diskusijama i pisanim sugestijama i sam obrađivač propisa je unio dodatne izmjene u tekst Predloga zakona.

ODGOVORI NA PRIMJEDBE, SUGESTIJE I KOMENTARE SA JAVNE RASPRAVE O NACRTU ZAKONA O ZAŠTITI POTROŠAČA:

Komentar i/ili sugestija	Odgovor:
1.NVO ECOM	
1.1.Član 3 stav 1 Jasnije bi bilo kada bi ovaj član glasio: “Odredbama ovog zakona neće se ograničavati prava koja potrošači imaju na osnovu drugih zakona“.	Primjedba je uvažena i izvršena ispravka u tekstu predloga zakona.
1.2. Član 6 Kada je u pitanju izraz „roba“ postavljeno je pitanje da li se i električna energija koja se nalazi na kraju definicije podrazumijeva pod pojmom „roba“. Problematično je, kako je istakao advokat, što se kod ove definicije krenulo sistemom eliminacije a onda se na kraju dodalo i „električna energija“.	Primjedba je uvažena i izvršena gramatička korekcija ove odredbe, tako da se iz same norme sada može nesporno utvrditi da pojam robe ne obuhvata električnu energiju.
1.3. Član 24 Ovaj član bi trebao da sadrži i stav 4 koji bi glasio „Teret dokazivanja da je prethodno potrošaču dao obavještenju o cijeni i načinu isporuke iz stava 2 ovog člana je na trgovcu.“	Primjedba je uvažena i u članu 24 dodat novi stav koji glasi: Teret dokazivanja da je prethodno obavijestio potrošača o cijeni i načinu isporuke je na trgovcu.
1.4. Člana 35 stav 3 Postavlja se pitanje kod člana 35 stav 3 koje su to organizacije koje imaju ovlašćenja za podnošenje kolektivne tužbe, da li je dovoljna da to bude jedna organizacija ili može veći broj njih, da li može bilo koja, a samim tim nametnulo se i pitanje da li će i jedna organizacija potrošača koja postoji u Crnoj Gori moći da ispuni uslove koji su joj nametnuti i data sugestija od strane NVO ECOM da bi trebalo da se obrati pažnja na ograničenja koja su nametnuta, jer bez organizacija potrošača nema kvalitetne implementacije zakona.	Primjedba je uvažena i izvršena gramatička korekcija člana na način što je stavljena množina. U slučaju da postoji više organizacija koje imaju ovlašćenje za podnošenje kolektivne tužbe, trgovac će biti u obavezi da zatraži mišljenje od svih organizacija. U vezi sa ostatkom primjedbi vidjeti odgovor na tačku 1.23 .
1.5. Član 43 Istaknuta je primjedba tehničke prirode, tj.kod stava 3 i 4 napisano je samo nesaobraznost, a trebalo bi da stoji nesaobraznost robe kako je već istaknuto kod stava 1 i 2.	Primjedba je uvažena i u st. 3 i 4 na odgovarajućem mjestu dodata je riječ :“robe“
1.6. Član 45	Primjedba nije uvažena.

<p>Ovaj član je korak unazad u odnosu na postojeći Zakon jer je on bolje definisan dajući opciju potrošaču da bira da li će da traži zamjenu proizvoda za novi proizvod, da vrati proizvod uz povraćaj plaćenog iznosa ili da zahtjeva otklanjanje nedostataka ili smanjenje cijene proizvoda.</p> <p>Takođe, kod člana 45 bi trebalo eksplicitno propisati da je trgovac obavezan da potrošaču obezbijedi korišćenje robe ili proizvoda dok se ne izvrši zamjena ili opravka.</p>	<p>U konkretnom slučaju radi se o preuzimanju odredbe člana 3 direktive 31999L0044 i zbog toga je došlo do promjene u odnosu na postojeći zakon.</p> <p>Kod člana 46 zadržane su neke povoljnosti za potrošača gdje on u prva tri mjeseca od datuma preuzimanja robe u slučaju nesaobraznosti ima mogućnost biranja između više alternativa.</p>
<p>1.7. Član 47</p> <p>Ovaj član bi trebalo proširiti tako da obuhvata pravo na naknadu cjelokupne štete ili izgubljene dobiti, jer sami troškovi mogu biti premala satisfakcija za učesnike u ugovornom lancu.</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>Ovim članom preuzima se član 4 direktive 31999L0044.</p>
<p>1.8. Član 48 st. 4 i 6</p> <p>Kod stava 4 primjedba je tehničke prirode tj. umjesto izraza „otkrio“ trebalo bi upotrijebiti izraz „saznao“, a kod stava 6, umjesto izraza „gase se“, trebalo bi upotrijebiti drugi izraz.</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>Navedeni izrazi usklađeni sa terminologijom iz Zakona o obligacionim odnosima. U tom smislu, kako se u stavu 6 propisuje i prekluzivni rok, to se upotreba izraza “gase se“ čini potpunim i usaglašenim sa članom 508 stav 1 Zakona o obligacionim odnosima koji uređuje iste odnose.</p>
<p>1.9. Član 50 stav 3 tačka 4</p> <p>Umjesto izraza „trajanju i prostornom važenju garancije“ trebalo bi da stoji „vremensko i prostorno trajanje garancije“</p>	<p>Primjedba je uvažena i izvršena izmjena ove odredbe u skladu sa primjedbom.</p>
<p>1.10. Član 77</p> <p>U tački 3 riječi „ako je to potrebno“ treba zamjeniti sa riječima „poseban rizik postoji“.</p>	<p>Primjedba je djelimično uvažena.</p> <p>Riječi „ako je to potrebno“ zamijenjene su sa riječima „ako je to primjenljivo“. Naime, navedenim se vrši usaglašavanje sa rečnikom direktive. Dodatno, i ako se na prvi pogled radi samo o jezičkoj ispravci istom se ipak obezbjeđuje i precizije uređenje na način da je predmetna odredba primjenljiva samo na one finansijske instrumente koji su povezani s posebnim rizikom koji proizlazi iz specifičnosti tog instrumenta, odnosno finansijske usluge. Ističemo da se čl. 74 do 88 uređuje čitav korpus finansijskih usluga, i to: bankarske usluge, usluge kreditiranja, usluge osiguranja, uključujući usluge dobrovoljnog penzijskog osiguranja, investicione usluge, usluge stambene štednje i usluge platnog prometa.</p>
<p>1.11. Član 92</p> <p>Postavljeno je i pitanje da li je ugovor ništav ukoliko nije sačinjen u pisanoj formi.</p>	<p>Odgovor:</p> <p>Predlogom ovog zakona propisana je shodna primjena Zakona o obligacionim odnosima, kojim je u članu 64 stav 1 propisano da ugovor koji nije zaključen u propisanoj formi nema</p>

	pravno dejstvo ukoliko iz cilja propisa kojim je određena forma ne proizlazi što drugo.
<p>1.12. Član 101 Ovaj član je uspješnije definisan u postojećem Zakonu i djelimično je kontradiktoran, jer je u nacrtu izraz „ugovorne strane“ suvišan a pojam „znatna“ bi trebalo izbrisati. Još jedna norma koja predstavlja korak unazad za potrošače u odnosu na postojeći Zakon je i stav 5 ovog člana.</p>	<p>Primjedba je djelimično osnovana i uvažena na način što je pojam „znatna“ brisan.</p> <p>Neophodno je napomenuti da je ovim članom u nacionalno zakonodavstvo u potpunosti prenijeta odredba čl. 1 i 3 direktive 31993L0013 što u postojećem zakonu nije slučaj.</p>
<p>1.13. Član 103 Ovaj član je korak unazad jer se u postojećem zakonu eksplicitno ističe koje su odredbe Zakona nepoštene dok je u nacrtu ostavljena mogućnost da se to ocijeni od slučaja do slučaja. Kod istog člana, tačka 8, primjedba je tehničke prirode i umjesto „otkaz ugovora“, trebalo bi da stoji „raskid ugovora“, a dok bi tačku 13 trebalo razložiti na dva stava jer je ovako napisan preopširan. Kod tačke 18 trebalo bi se izbrisati dio „ako se potrošač time dovodi u nepovoljniji položaj“.</p>	<p>Primjedba nije osnovana.</p> <p>Ovim članom je u nacionalno zakonodavstvo u potpunosti prenijeta odredba člana 3 i Aneksa direktive 31993L0013.</p> <p>Zadržan je pojam pojam „otkaz“ zato što je isti prepoznat i u Zakonu o obligacionim odnosima.</p>
<p>1.14. Člana 120 stav 4 Revizija se može podnijeti ako je vrijednost spora veća od 10.000 eura (u nacrtu je iznos od 5.000,00eura) što bi direktno imalo za posljedicu da Vrhovni sud neće imati dodira sa ovim Zakonom. Svakako, praksa Vrhovnog suda je dragocjena, pa bi samim tim trebalo provjeriti da li je tako navedeno u direktivi i da li postoji drugi način da se ne onemogući da Vrhovni sud daje svoje mišljenje.</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>Navedenom odredbom propisano je tzv. limitiranje vrijednosti spora. Naime, opredjeljenje predloženog teksta je da troškovni rizik kolektivne tužbe ne bude previsok, čime se se i sudske takse i nagrade advokatima drže na prihvatljivom nivou.</p> <p>I pored razumjevanja pozitivne strane navedene sugestije, ipak treba imati u vidu da se radi samo o mogućnosti da se Vrhovni sud izjasni o nekim pitanjima kolektivne zastite – samo onda kada stvarna ekonomska vrijednost spora prelazi 10.000,00 EUR. Dakle, ni takav maksimalni iznos ne znači, da bi uvijek bio postignut – isti je samo gornja granica. Obzirom da se radi o zaštiti “kolektivnih interesa” očekivanje je da će ova granica rijetko biti postignuta. Konačno, povećavanje navedene granice, bi dovelo do odstupanja od originalne ideje, i vodilo bi ka uvećavanju troškova (sudske takse, kao i advokatske nagrade već same po sebi).</p> <p>S prethodnim u vezi, obrađivač teksta predloga zakona cijeni da sistem kriterijuma za dopuštenost revizije je i treba biti predmet uređenja posebnog zakona.</p>
<p>1.15. Član 122 Umjesto „narediti“ trebalo bi da ide „obavezati“, a umjesto izraza „ispunjenje“</p>	<p>Primjedba je djelimično uvažena na način što je riječ „ispunjenje“ zamijenjena riječju „izvršenje“. U dijelu predložene izmjene riječi</p>

<p>trebalo bi da ide „izvršenje“.</p>	<p>“narediti“ primjedba nije prihvaćena, obzirom da je ista u sličnim pravnim situacijama u upotrebi kako u Zakonu o obligacionim odnosima, tako i u Zakonu o parničnom postupku (koji će se oba supsidijarno primjenjivati u odnosu na budući Zakon o zaštiti potrošača)</p>
<p>1.16. Član 125 Postavljeno je pitanje šta se dešava sa tužbama koje su odbijene tj. koje nijesu usvojene, te da li je Sud vezan za tu presudu tj. da li će je odbiti ukoliko je tužba odbijena. Ovaj član nije dovoljno objašnjen i trebalo bi ga dodatno pojasniti.</p>	<p>Odgovor: Sud nije vezan presudom kojom je tužba odbijena. Norma je dovoljno jasna i precizna i po mišljenju obrađivača nacrtu zakona ne postoji opasnost od pogrešnog tumačenja iste.</p>
<p>1.17. Član 131 stav 5 Granica od 500 eura je velika uzimajući u obzir stanje u Crnoj Gori i ta bi odredba trebala da stupi na snagu tek kada Crna Gora uđe u Evropsku uniju.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Ovim članom je u nacionalno zakonodavstvo prenijeta odredba člana 9 direktive 31985L0374, a predviđena je i odložena primjena do ulaska u Evropsku uniju.</p>
<p>1.18. Član 135 stav 1 tač. 2 i 4 Stav 2 bi trebalo dopuniti sa „izuzev krivičnih djela koje se odnose na bezbjednost učesnika u saobraćaju“, jer je to stvar koja se može svakome desiti i to ne bi trebalo člana Arbitražnog odbora da riješi njegove funkcije. Kod stava 4 trebalo bi izbrisati „pravne ili faktičke nestručnosti“ i ostaviti samo „nestručnosti“.</p>	<p>Primjedba je uvažena i izvršena je izmjena ovog člana u skladu sa primjedbom.</p>
<p>1.19. Član 140 stav 4 Ovaj stav bi trebalo proširiti i dodati da se zahtjev može smatrati nepodobnim ukoliko su troškovi postupka nesrazmjerni sa vrijednošću tužbenog zahtjeva.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Odredba člana 140 stav 4 je uređena kao nezaključena lista. U tom smislu, ista može obuhvatiti i predloženu situaciju, a tim prije jer stav 4 tačka 3 navedenog člana dodatno sadrži blisko rješenje o nepodobnosti zahtjeva kada je trošak mišljenja vještaka (kao jedne od vrsta troškova postupka) znatno nesrazmjernan vrijednosti tužbenog zahtjeva.</p>
<p>1.20. Član 147 stav 4 Umjesto termina „javno preispitivanje“ trebalo bi da piše „javno prezentiranje“</p>	<p>Primjedba je djelimično uvažena na način što je izvršena djelimična preformulacija člana i brisanje riječi „javno preispitivanje svojih aktivnosti“.</p>
<p>1.21. člana 148 stav 4 tačka 2 Trebalo bi brisati riječ „punu“ (stranačku sposobnost).</p>	<p>Primjedba je uvažena i izvršena je izmjena ovog člana u skladu sa primjedbom.</p>
<p>1.22. Član 150 Za razliku od postojećeg Zakona, troškovi strana u sporu pred Arbitražnim Odborom predstavljaju korak unazad jer u postojećem Zakonu strana koja dobije spor ima pravo na naknadu troškova dok u ovom nacrtu svaka</p>	<p>Primjedba je uvažena. Navedena primjedba je uvažena s obzirom da u većem stepenu štiti potrošača (u slučaju da se radi o obavezujućoj odluci gdje trgovac izgubi spor, isti je dužan da potrošaču naknadi troškove</p>

<p>strana plaća svoje troškove. Stav 3 treba izmijeniti na način da se plaća naknada samo u slučaju zlouptrbe prava, a ne neosnovanosti.</p>	<p>postupka). Dodatno, brisana je obaveza plaćanja naknade u slučaju neosnovanosti tužbe, kako bi se izbjegao destimulirajući efekat takve odredbe, u konačnom jer već i postoji uređenje o novčanoj naknadi u slučaju kada tužba predstavlja zlouptrbu prava.</p>
<p>1.23. Član 168 Date su primjedbe u dijelu koji se tiče ovlašćenja za podnošenje kolektivne tužbe, konkretno u pogledu potrebe za postojanjem zaposlenog diplomiranog pravnika sa najmanje tri godine radnog iskustva.</p>	<p>Primjedba je uvažena na način što je u stavu 1 tačka 3 riječ „zaposlenog“ zamijenjena riječju „angažovanog“.</p>
<p>2. Goran Đurović, građanin</p>	
<p>2.1. Član 160 U članu 160 dodaje se novi stav 3 koji glasi: „Organizacije potrošača koje se nalaze u evidenciji Ministarstva imenuju polovinu članova Savjeta.“</p> <p>Sadašnji stavovi 3, 4, 5, 6 i 7 postaju stavovi 4,5,6,7 i 8.</p> <p><u>Obrazloženje</u> S obzirom na nadležnosti Savjeta definisane članom 161, očigledno je da ovo tijelo ima savjetodavnu funkciju i ne donosi konačne odluke. Tim prije, neophodno je kroz strukturu ovog tijela osigurati što veći legitimitet mišljenja, prijedloga za unapređenje zaštite potrošača koji se obezbjeđuje i većim učešćem predstavnika organizacija za zaštitu potrošača. Organizacije potrošača koje zastupaju interese građana, mogu pomoći nosiocima zaštite potrošača iz javnog sektora da kreiraju bolje javne politike kroz veću zastupljenost u ovom tijelu. Krajnja odluka je svakako na Vladi i drugim nosiocima zaštite potrošača iz javnog sektora. Primjer da nevladine organizacije čine polovinu članova nekog tijela iz strukture javnog sektora već postoji (Savjet za saradnju Vlade Crne Gore i nevladinih organizacija-“Službeni list CG”, broj 28/10). Bez obzira na sadašnji stav 6 kojim se predviđa da se bliži sastav, uslovi za imenovanje i razrješenje članova, kao i druga pitanja uređuju podzakonskim aktom, smatram da se ovo pravo mora i može jedino garantovati zakonom. Podzakonskim aktom urediće se ostala veoma važna pitanja.</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>Članom 160 je uređeno da se članovi Savjeta imenuju iz reda predstavnika nosioca zaštite potrošača iz člana 156 stav 1, kao i nezavisnih stručnjaka iz ove oblasti. S tim u vezi, kako je politika zaštite potrošača horizontalna, dakle pokriva društvene odnose koje su predmet uređenja različitih sektorskih politika član 156 kao nosioce zaštite potrošača upravo prepoznaje brojne činioce crnogorskog društva kao što su: Vlada, Ministarstvo, drugi organi državne uprave nadležni za sprovođenje politike zaštite potrošača, Savjet za zaštitu potrošača, jedinice lokalne samouprave, Privrednu komoru i druga udruženja učesnika na tržištu i organizacije potrošača. Takođe, treba napomenuti i da navedena primjedba o delegiranju polovine članova budućeg Savjeta ne odgovara činjenici da trenutno u Crnoj Gori imamo registrovane samo 2 organizacije za zaštitu potrošača, a u vezi sa tim ni prethodnoj karakteristici politike zaštite potrošača i vrsti nosilaca njihove zaštite. Konačno, ukazujemo da se članovi budućeg Savjeta imenuju i iz reda nezavisnih stručnjaka iz oblasti zaštite potrošača, čime se željelo, kao i datom primjedbom, obezbijediti veći legitimitet mišljenja, zastupljenost interesa građana i stručnost u radu Savjeta.</p>

<p>2.2. Iza člana 165 dodaje se novi član 166 i nadnaslov koji glasi: Učešće predstavnika organizacija potrošača u radu tijela koja rješavaju pitanja od javnog interesa</p> <p>Član 166 „Organizacije potrošača koje se nalaze u evidenciji koju vodi Ministarstvo imaju svoje predstavnike u regulatornim i zaštitnim tijelima koje formiraju Vlada ili Skupština Crne Gore, a koje regulišu usluge od javnog interesa.“</p> <p><u>Obrazloženje</u> Ovim amandmanom se stvara obaveza da se u okviru svih zakonskih rješenja koji se tiču usluga od javnog interesa, a koja podrazumijevaju formiranje regulatornih ili zaštitnih tijela, nađu predstavnici organizacije potrošača koje se nalaze u evidenciji koju vodi nadležno ministarstvo. Drugim sistemskim zakonima koji uređuju pojedine oblasti biće ustanovljena procedura i posebni kriterijumi. Ovim rješenjem se nikako ne ulazi u materiju drugih propisa već se samo osigurava zastupljenost organizacija potrošača i dodatno štiti interes javnosti.</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>Nacrtom zakona o zaštiti potrošača se glavom II čl. 34 do 41 uređuje zaštita potrošača u oblasti javnih usluga. Između ostalog, član 35 stav 3 je predviđena veoma važna uloga organizacija potrošača kod prioritarnog pitanja - utvrđivanja cijene usluge od javnog interesa. Navedenom odredbom je predviđeno da je trgovac dužan da prije utvrđivanja cijene usluge od javnog interesa zatraži mišljenje organizacija za zaštitu potrošača koje imaju ovlaštenje za podnošenje kolektivne tužbe iz člana 168 ovog zakona.</p> <p>Dodatno, treba ukazati da u ustavno-pravnom sistemu Crne Gore budući Zakon o zaštiti potrošača u odnosu na druge sektorske zakone (npr. Zakon o energetici, Zakon o elektronskim komunikacijama i sl) treba posmatrati kroz odnos <i>lex generalis – lex specialis</i>. Isto tako, bilo kakva izmjena u smislu predloženih primjedbom može se učiniti jedino direktnom izmjenom i/ili dopunom zakonskih tekstova kojima se i osnivaju i detaljnije uređuju pomenuta "regulatorna i zaštitna tijela", a nikako Zakonom o zaštiti potrošača.</p>
<p>2.3. Član 167 U članu 167 stav 1 U alineji 1 dodaju se riječi: „fizičkih lica“ U alineji 4 dodaju se riječi: „neprofitnih organizacija“</p> <p><u>Obrazloženje</u> Član 166 Nacrta u stavu 4 se definiše nezavisnost organizacija potrošača na način da ne mogu koristiti bespovratna sredstva od trgovaca i drugih učesnika na tržištu, osim kotizacija ili sličnih aktivnosti. Bez obzira na ovu odredbu, mišljenja sam da se finansiranje organizacija potrošača mora precizirati. Organizacije potrošača koje se nalaze u evidenciji koju vodi Ministarstvo mogu da se finansiraju od članarina ali samo fizičkih lica. Ukoliko bi ostala sadašnja formulacija nije jasno na osnovu člana 166 koja su to bespovratna finansijska sredstva trgovaca koja ne smiju biti dodijeljena organizaciji potrošača. Ovdje treba imati na umu da je visina članarine</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>Nevladine organizacije za zaštitu potrošača se osnivaju u skladu ovim zakonom i Zakonom o nevladinim organizacijama. Obzirom da je članom 163, a u direktnoj vezi sa članom 2 stav 1, već propisano da "potrošači" (samo fizička lica) mogu radi zaštite svojih prava i interesa osnivati organizacije potrošača, navedena odredba nije prihvaćena.</p> <p>Druga primjedba takođe nije prihvaćena jer je članom 166 stav 4 već propisano da organizacije potrošača ne mogu koristiti bespovratna finansijska sredstva od trgovca i drugih učesnika na tržištu, osim kotizaciju za organizovanje seminara ili sličnih aktivnosti. Time se u duhu date primjedbe već isključuje mogućnost dobijanja donacija (bespovratnih sredstava) od strane trgovaca.</p> <p>U dijelu obrazloženja koje se odnosi na visinu članarine, i ograničenja definisana poreskim</p>

<p>fizičkih lica definisana Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica i da je ona ograničena (<i>Članarine komorama, savezima i udruženjima priznaju se kao rashod najviše do 0,1% ukupnog prihoda</i>,- "Službeni list RCG", br. 65/01, 37/04 i 78/06 i "Službeni list CG", broj 86/09, 40/11 i 12/12) i vezana za ukupne prihode fizičkih lica. Samim tim se smanjuje opasnost da vlasnici preduzeća tj. trgovci značajno učestvuju u finansiranju organizacija potrošača. Organizacije potrošača koje se nalaze u evidenciji koju vodi Ministarstvo mogu da se finansiraju od donacija ali samo onih koje daju neprofitne organizacije. Ukoliko bi ostala sadašnja formulacija bilo bi moguće da zbog nepreciznosti u stavu 4 člana 166 (nejasna formulacija o bespovratnim sredstvima) donacije daju i trgovci, ali i fizička lica, a time se stvara veći prostor za uticaj na rad organizacija potrošača. Formulacija koju predlažem svodi donacije na sredstva neprofitnih organizacija (npr druge nevladine organizacije, međunarodne nevladine organizacije, EU, sindikalne organizacije itd...).</p>	<p>zakonima, Nacrt zakona o zaštiti potrošača ne uređuje odnose koji bi bili suprotni odredbama navedenim u primjedbi.</p>
<p>2.4. Član 169 stav 2 U članu 169 stav 2 dodaje se nova alineja 3 koja glasi: „kršenja odredbi o dozvoljenim izvorima finansiranja“</p> <p>Sadašnje alineje 3 i 4 postaju 4 i 5. <u>Obrazloženje</u> Uvođenjem ove odredbe na cjelovit način se povezuje alineja 2 i prestanak ispunjavanja uslova utvrđenih ovim zakonom (koji se ogledaju u odredbama člana 166) sa dozvoljenim izvorima finansiranja definisanim u članu 167. Ova sugestija je tehničkog karaktera i predstavlja dopunu koja može preduprijeti neželjane situacije.</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>Članom 164 stav 7 propisano je da će se organizacija potrošača koja prestane da ispunjava uslove iz stava 2 istog člana brisati iz evidencije organizacija potrošača. Pomenuti stav 2 člana 164 kao uslov predviđa i nezavisnost u smislu člana 166, dakle i finansijsku. Kako bi samim kršenjem obaveze finansijske nezavisnosti, i posljedično brisanje iz osnovne evidencije dovelo do prestanka ispunjavanja uslova iz ovog zakona, predmetna primjedba nije uvažena.</p>
<p>3. Privredna komora Crne Gore</p>	
<p>3.1. Član 12 stav 1 Način isticanja cijena (član 12 stav 1). Poslije tačke da se stav dopuni sa: "Ukoliko je više artikala na mjestu gdje se roba prodaje ili nudi, u nemogućnosti isticanja cijene na robi, cijene se mogu istiću u "Cjenovniku" koji je vidno istaknut i ne može dovesti u zabludu potrošača".</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>Članom 12 stav 1 je predviđeno da se utvrđena cijena ističe na samoj robi tj. ambalaži ili na mjestu gdje se roba prodaje ili nudi. Dakle, mjesto prodaje je dato kao alternativa isticanju na samoj robi tj. ambalaži, i uključuje one slučajeve kada nije moguće istaći cijenu na</p>

<p>Obrazloženje: Svjedoci smo da u maloprodajnim objektima na pojedinim mjestima gdje se roba prodaje i nudi ima kvantitativno više artikala (cigarete, žileti, sitna drogerija, galanterija i dr) i zbog njihove velike koncentracije na malom prostoru veoma je teško istaći cijenu na svakom pojedinačnom artiklu.</p>	<p>samoj robi ili ambalaži. Dodatno, u skladu sa članom 11 obaveza isticanja cijene je u svim slučajevima uslovljena ispunjavanjem uslova čitkosti, jasnoće, nedvosmislenosti, razumljivosti i lake uočljivosti.</p>
<p>3.2. U členu 132 stav 2 Nacrt zakona propisuje sljedeće: „Arbitražni odbor za vansudsko rješavanje potrošačkih sporova (u daljem tekstu: Odbor) pri Privrednoj komori Crne Gore (u daljem tekstu: Komora) je funkcionalno nezavisan organ koji sprovodi vansudsko rješavanje sporova u cilju zaključenja poravnjanja ili donošenja odluke, u skladu sa zakonom.”</p> <p>Sugestija: Arbitražni odbor za vansudsko rješavanje potrošačkih sporova je neadekvatan naziv, jer arbitraža kao vid alternativnog načina rješavanja sporova nije adekvatan način rješavanja potrošačkih sporova, i to iz sljedećih razloga:</p> <p>Nacrt zakona proklamuje da odluka koju donosi AO može biti i neobavezujuća u slučaju kada tuženi ne prihvati odluku i ne upusti se u spor tj. takva odluka ima svojstvo preporuke. Međutim, ugovarajući arbitražu kao način rješavanja spora, stranke prihvataju odluku kao obavezujuću. Kasnije, ta odluka se može pobijati pred redovnim sudovima. Dakle, arbitraža nije pogodan način rješavanja potrošačkih sporova polazeći od njenih karakteristika. Zakonodavac prilikom propisivanja vansudske zaštite i utemeljenja AO-a kao organa za pružanje takve vrste zaštite nije pošao od osnovnih obilježja arbitraže. Mišljenja smo da vansudsku zaštitu potrošača treba ostvariti kroz druge alternativne načine rješavanja sporova: mirenje i medijaciju. Svrha vansudske zaštite je da se prethodno pokuša riješiti spor između potrošača i trgovca na miran način, a u slučaju nemogućnosti upustiti se u posredovanje. Polazeći od rješenja u evropskom pravu, vansudsku zaštitu prava potrošača ostvaruje institucija potrošačkog</p>	<p>Primjedba je uvažena. Riječ „Arbitražni“ brisana je iz naziva odbora.</p>

<p>ombudsmana ili tijela koja pružaju zaštitu mirenja i posredovanja pri nevladinim organizacijama za zaštitu prava potrošača. Smatramo da arbitraža nije pravilno shvaćena od strane zakonodavca, jer bi se pošlo od njenih karakteristika i uvidjelo da taj vid alternativnog načina rješavanja sporova nije adekvatan za oblast zaštite prava potrošača.</p>	
<p>3.3. Član 133 U članu 133 stav 1 Nacrt zakona propisuje da: „Odbor ima 20 članova od kojih se bira predsjednik i zamjenik predsjednika”.</p> <p>Sugestija: Polazeći od minulog rada Odbora, i iskazane neaktivnosti velikog broja arbitara sa liste smatramo da u sastavu istog treba da bude manje od 20 članova. U prilog prethodno navedenoj tvrdnji, navodimo slab odziv pojedinih članova Odbora prilikom formiranja Arbitražnog vijeća povodom potrošačkih tužbi. Mišljenja smo da Odbor treba da čini 10 članova (pet delegira privreda, a pet nevladine organizacije za zaštitu potrošača).</p>	<p>Primjedba je uvažena.</p>
<p>3.4. Član 133 stav 7 Član 133 stav 7 propisuje: „Za člana Odbora može biti izabrano lice koje ima visoku školsku spremu i najmanje dvije godine radnog iskustva u struci, pod uslovom da je poslovno sposobno i da nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje poslova arbitraže.”</p> <p>Sugestija: Nejasna je formulacija „da nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje poslova arbitraže.” Mišljenja smo da ovu formulaciju treba preformulisati i upotrijebiti sljedeću „da nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije.”</p> <p>Formulacija navedena u Nacrtu zakona izaziva nejasnoće kod kandidata prilikom podnošenja prijave za članstvo u Odboru u slučaju objavljivanja Konkursa za izbor članova AO. Takođe predlažemo da se za arbitra pojedinca može izabrati isključivo arbitar koji je diplomirani pravnik.</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>Obzirom da se Odbor osniva kao tijelo za vansudsko rješavanje sporova, i da isto, u duhu još važećeg zakona, predstavlja novinu u pravnom sistemu Crne Gore sa posebnostima u odnosu na druge postojeće institute (arbitraža u smislu Zakona o parničnom postupku), navedenom odredbom se ukazuje prethodna različitost i u smislu pozicije arbitra pojedinca i poslova koje obavlja, a koja nije isto što i npr. sudijska funkcija (koja je u crnogorskom pravnom sistemu uređena na način sličan formulaciji predloženoj datom primjedbom).</p> <p>Takođe, upravo iz prirode odnosa koje rješavaju i status ovog tijela, namjera obrađivača teksta zakona je da članstvo u Odboru bude dostupno i drugim strukama koje mogu obezbijediti stručnost u rješavanju mogućih sporova (ekonomisti, IT stručnjaci, stručnjaci elektronskih komunikacija itd.). Dakle pored pravne, i druge profesije koje mogu povećati stručnost AO, a ujedno odgovaraju prirodi spora koji se rješava (npr. saobraznost kupljene</p>

	<p>računarske opreme ugovoru, način obračuna troškova mobilnih operatera i dr.) mogu biti zastupljene u sastavu članova Odbora.</p>
<p>3.5. Član 135 Član 135 propisuje prestanak mandata članovima Odbora. Naime, stav 4 istog člana propisuje da mandat članu Odbora prestaje „nakon iskazane pravne ili faktičke nestručnosti ili neaktivnosti pri obavljanju svojih dužnosti.“</p> <p>Sugestija: Šta zakonodavac podrazumijeva pod terminima „pravna i faktička nestručnost“? Dakle, smatramo da je zakonodavac apstraktno upotrijebio ovu formulaciju, pri tome ne navodeći slučajeve koji potpadaju pod pomenute nestručnosti. Radi izbjegavanja različitog jezičkog tumačenja pomenutu odredbu treba konkretizovati i formulisati je na sljedeći način: „mandat članu Odbora prestaje na lični zahtjev, gubitkom poslovne sposobnosti i razrješenjem od strane predsjednika u slučaju nevršenja funkcije u dužem periodu.“</p>	<p>Primjedba je uvažena. Iz navedene odredbe brisane su riječi pravne ili faktičke, čime je navedena odredba oslobođena elemenata „apstraktnosti“ na koje se sa pravom ukazalo.</p>
<p>3.6. Član 136 U članu 136 propisuje se područje primjene Odbora. Taksativno su navedeni slučajevi u kojim Odbor nije nadležan za rješavanje sporova. Tako član 136 stav 3 propisuje da Odbor ne rješava spor ako vrijednost spora prelazi 10.000 eura.</p> <p>Sugestija: S obzirom da potrošački sporovi spadaju u tzv. malične sporove (sporove male vrijednosti), smatramo da vrijednost spora do 10.000 eura nije pravo rješenje. Polazeći od člana 446 Zakona o parničnom postupku („Službeni list CG”, broj 76/06), koji propisuje da su sporovi male vrijednosti, u smislu ovog člana sporovi u kojima se tužbeni zahtjev ne prelazi iznos od 500,00 eura. Član 460 Zakona o parničnom postupku propisuje: „U postupku u privrednim sporovima, sporovi male vrijednosti su sporovi u kojima se tužbeni zahtjev odnosi na potraživanje u novcu koje ne prelazi iznos od 5.000 eura.“ Dakle, iznos vrijednosti potrošačkog spora do 10.000 eura ne može se smatrati prikladnim za rješavanje pred Odborom, uzimajući u obzir prirodu potrošačkih sporova i njihovu malu vrijednost.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Obrađivač teksta predloga zakona je imao na umu pitanje koje je predmet primjedbe, a koja se zasniva na ocjeni da se iznos vrijednosti potrošačkog spora do 10.000 eura ne može smatrati prikladnim za rješavanje pred Odborom. Obrađivač teksta predloga zakona je dakle pažljivo cijenio da su u postupku pred Odborom mogućnosti dokaznog postupka ograničene, i da isti ipak nije prikladan za rješavanje sporova koji su veće vrijednosti, ali dodatno i oni koji su izuzetno složeni u pogledu pravnih ili činjeničnih pitanja. Zato su neke vrste potrošačkih sporova i isključene iz oblasti nadležnosti Odbora. Dakle pored novčane vrijednosti, obrađene su i situacije koje za kriterijum uzimaju složenost pravnih ili činjeničnih pitanja, a ne samo novčanu vrijednost. U dijelu novčane vrijednosti, obrađivač je naročito uzeo u obzir trenutni razvoj tržišta roba i usluga, kao i načina poslovanja, dakle i moguću prirodu potrošačkih sporova i njihovu vrijednost, pa je i navedena gornja granica odgovarajuća cijenama pojedinih značajnih i</p>

	<p>čestih “potrošačkih proizvoda“.</p> <p>U konačnom, Nacrtom zakona se potrošaču ne uskraćuje pravo na pristup sudu (i sudsku zaštitu), a postupak pred AO se pokreće samo na njegovu inicijativu.</p>
<p>3.7. Član 140</p> <p>U članu 140 sa podnaslovom Tužba i preispitivanje njene dopuštenosti, propisuje se: “Postupak pred Odborom pokreće se podnošenjem tužbe.”</p> <p>Ako je zahtjev neosnovan ili tužba nedopuštena odnosno tužilac propusti da je dopuni ili ispravi u određenom roku, tužba se odbacuje.</p> <p>Tužba se odbacuje i ako se utvrdi da predmet nije podoban za odlučivanje u postupku pred Odborom.</p> <p>Zahtjev se može smatrati nepodobnim za rješavanje u postupku pred Odborom naročito ako:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) se radi o izrazito pravno ili činjenično složenom sporu, 2) se zahtijeva detaljno ispitivanje svjedoka, ili 3) je naknada za mišljenje vještaka koje je neophodno za donošenje odluke znatno nesrazmjerna vrijednosti zahtjeva. <p>Sugestija: Budući da je u procesnom smislu značajno pitanje određivanja nadležnosti za ocjenjivanje osnovanosti i dopuštenosti tužbe, smatramo opravdanim da se u ovom članu utvrdi nadležnost predsjednika Odbora za donošenje zaključka o odbacivanju tužbe ili daljem sprovođenju postupka.</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>Članom 133 stav 8 predviđeno je da će bliže kriterijume za izbor članova Odbora, unutrašnju organizaciju, način pokretanja postupka i postupak pred vijećem propisati Ministarstvo. Navedenim aktom će se urediti i pitanje koje je predmet primjedbe.</p>
<p>3.8. Član 142</p> <p>Sugestija: Predlažemo da utvrdi mogućnost imenovanja arbitra pojedinca od strane predsjednika Odbora. U praksi su male mogućnosti da se stranke same dogovore oko bilo čega, pa oko izbora arbitra pojedinca, budući da su njihovi odnosi prethodno poremećeni nastankom spora. Davanjem ovlašćenja predsjedniku odbora da imenuje arbitra pojedinca stvorili bi se uslovi za efikasniji i ekonomičniji rad Odbora i presuđenje u konkretnom sporu, naročito uz primjenu tehnika mirenja i posredovanja.</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>Članom 133 stav 8 predviđeno je da će bliže kriterijume za izbor članova Odbora, unutrašnju organizaciju, način pokretanja postupka i postupak pred vijećem propisati Ministarstvo. Navedenim aktom će se urediti i pitanje koje je predmet primjedbe.</p>
<p>3.9. Član 150</p> <p>Član 150 stav 1 propisuje da je postupak pred</p>	<p>Primjedba je uvažena.</p>

<p>Odborom besplatan.</p> <p>Primjedba: U cilju sprečavanja zloupotreba podnošenja tužbi od strane potrošača, mišljenja smo da postupak pred Odborom ne smije biti besplatan, a sam iznos u odnosu na važeće rješenje može biti niži. Arbitražni odbor je formiran pri Privrednoj komori Crne Gore, kao nezavisan organ koji pruža usluge vansudskog rješavanja potrošačkih sporova. Takođe, Nacrtom zakona propisuje se da Komora vrši stručne i administrativno – tehničke poslove za potrebe Odbora i obezbjeđuje prostorije i tehničke uslove za njegov rad. Polazeći od prethodno navedenog, neprikladno je rješenje da postupak pred Odborom bude besplatan. Dosadašnja taksa od 20,00 eura koja se plaća za pokretanje postupka je na neki način zaštita od mogućih zloupotreba i neozbiljno postavljenih zahtjeva od strane potrošača na uštrb onih trgovaca koji posluju sa pažnjom dobrog privrednika.</p>	<p>Član 150 stav 1 je brisan, iz razloga navedenih u primjedbi.</p>
<p>4.NVO CEZAP</p>	
<p>4.1. Član 132</p> <p>Može li se definisati da su odluke AO (član 132) izvršne što ne uskraćuje pravo sudske zaštite. Ako trgovac unaprijed odbija da prihvati odluku AO onda Odbor nema šta da radi.</p>	<p>Primjedba u formi pitanja je razmotrena i dat je odgovor.</p> <p>Primjedba je data u formi pitanja.</p> <p>Član 144 stav 1 propisuje da ako je trgovac prije ili poslije početka postupka izjavio da prihvata odluku Odbora kao obavezujuću, ista ima snagu pravosnažne sudske presude i izvršna je. Nadalje, u skladu sa članom 148 pred Osnovim sudom je predviđena mogućnost tužbe za poništaj.</p> <p>Konačno, institut vansudske zaštite potrošača u nacrtu zakona se uređuje u skladu sa načelom dobrovoljnosti. S tim u vezi, u članu 138 uređuje se dogovor o rješavanju spora pred Odborom u skladu sa ovim načelom, što je u skladu i sa Ustavom i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima koje garantuju pravo na pristup sudu. Zato i postupak pred Odborom, koji ne odgovara pojmu „suda“ ili „tribunala“ može biti samo dobrovoljan.</p>
<p>4.2. Član 168 stav 1 tačka 3</p> <p>Ova odredba je problematična po pitanju zahtjeva da NVO ima stalno zaposlenog pravnika sa tri godine iskustva da bi uopšte mogao rješavati kolektivne žalbe. Mislim da ovaj član treba izmijeniti tako da pravnik sa iskustvom ne mora biti stalno zaposlen, jer</p>	<p>Primjedba je uvažena.</p>

organizacije NVO nemaju sredstava za stalno angažovanje.	
<p>4.3. Da se u poglavlju Informisanje i obrazovanje potrošača uvedu novi članovi koji će obavezati državne organe – agencije (Agencija za telekomunikacije, Agencija za energetiku i Agencija za elektronske medije) da u svojim organizacijama imaju službu koja će se isključivo baviti pritužbama građana i da na prigodan način informišu potrošače o njihovim pravima putem npr. letaka ili slično makar jednom godišnje.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Odredbama ovog zakona ne može se određivati unutrašnja organizacija i postupanje navedenih organa. Dodatno, treba ukazati da u ustavno-pravnom sistemu Crne Gore budući Zakon o zaštiti potrošača u odnosu na druge sektorske zakone (npr. Zakon o energetici, Zakon o elektronskim komunikacijama i sl.) treba posmatrati kroz odnos <i>lex generalis – lex specialis</i>. Isto tako i bilo kakva izmjena u smislu predloženih može se učiniti jedino izmjenama i dopunama zakonskih tekstova kojima se i osnivaju i detaljnije uređuju pomenute ”agencije”, a nikako Zakonom o zaštiti potrošača.</p>
<p>4.4. Da se definiše kao zakonska obaveza da agencije imaju neko posebno tijelo koje će se baviti zaštitom potrošača.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Iz istih razloga kao u slučaju prethodne primjedbe predmetna primjedba nije uvažena (Pogledati odgovor na tačku 4.3.)</p>
5. Crnogorski telekom	
<p>5.1. Član 6 Definisati, pored robe i značenje izraza „usluga“.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Definisanje usluge nije predviđeno ovim zakonom niti ga poznaju zakoni okruženja, kao ni relevantne EU direktive kojima se uređuje zaštita potrošača.</p>
<p>5.2. Član 12 stav 3 Definisati šta čini tarifu u smislu ovog zakona, pojam tarifa se različito koristi zavisno od usluge koja se pruža.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Tarife se definišu posebnim propisima kojima se uređuju pojedine javne usluge.</p>
<p>5.3. Član 20 stav 2 Precizirati šta se dešava ako tokom popravke i održavanja potrošač ne da pisani pristanak za dodatni materijal ili radove, a priroda opravke zahtijeva njihovu ugradnju.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Nacrt zakon o zaštiti potrošača predviđa shodnu primjenu Zakona o obligacionim odnosima, u skladu sa čime treba sagledavati posljedice konkretnih slučajeva.</p>
<p>5.4. Član 21 st. 1 i 2 Isključiti ili preformulisati, jer kako pružiti informacije o dostupnosti rezervnih djelova, priključnih aparata i sl. djelova nakon prestanka proizvodnje istih i za koji period se pruža ta informacije.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Ovo je bitan segment prava potrošača tj prava na informisanost (o proizvodu), što između ostalog opredjeljuje potrošača da donese odluku o tome da li će kupiti proizvod ili ne.</p>
<p>5.5. Član 34 stav 1 tačka 4 Preformulisati da je kontrola računa besplatna ukoliko je na trajnom medijumu, a da se ista naplaćuje ukoliko se daje u papirnoj formi, jer sama štampa listinga povlači i troškove.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Nelogično je, u svjetlu stava 2 ovog člana, da se potrošaču naplaćuje kontrola računa.</p>
<p>5.6. Član 35 stav 2 tač. 1 i 2</p>	<p>Primjedba je uvažena.</p>

<p>Izmijeniti i definisati samo objavljivanje na predloženi način opštih uslova, a radi upoznavanja korisnika sa uslovima korišćenja usluge.</p> <p>Način na koji je u zakonu definisana tačka 1, u oblasti komunikacionih usluga bi podrazumijevala objavljivanje svake pojedinačne ponude koja se odnosila na pojedinačne pakete, a što je obzirom na djelatnost, broj usluga koji pruža, tržišne uslove/utakmice nemoguće, jer bi to podrazumijevalo i svakodnevno objavljivanje.</p> <p>Potrošač nije uskraćen ni za te informacije prije zaključenja ugovora jer se isti objavljuju na sajtu, kao i u prodajnim objektima operatora.</p> <p>Tačka 2</p> <p>Predlog izmjene: objavljivanje u najmanje 1 dnevnom novinama, kao i do sada.</p>	
<p>5.7. Član 40</p> <p>Stav 1</p> <p>Plaćanje nespornog iznosa računa usaglasiti sa Zakonom o unapređenju poslovnog ambijenta koji je u oblasti komunikacija taj iznos isključio. Obzirom na vremenski period trajanja sudskih i drugih postupaka, to se u oblasti elektronskih komunikacija na predloženi način uvijek daje mogućnost potrošaču da koristi uslugu sa plaćanjem minimalnog iznosa.</p> <p>Stav 3</p> <p>Ne može se primijeniti jer je u koliziji sa članom 115 Zakona o elektronskim komunikacijama.</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>Obrađivač ovog propisa smatra opravdanim postojanje navedene norme, naročito u svjetlu činjenice da je potrošač slabija ugovorna strana, te da se radi o uslugama od javnog interesa.</p> <p>Dodatno, u dijelu primjedbe za stav 3 treba ukazati da u ustavno-pravnom sistemu Crne Gore budući Zakon o zaštiti potrošača u odnosu na Zakon o elektronskim komunikacijama treba posmatrati kroz odnos <i>lex generalis – lex specialis</i>, što znači da će se u slučaju kolizije primjenjivati odredbe posljednjeg (načelo <i>lex specialis derogat legi generali</i>). Dakle, kao što je navedeno u datoj primjedbi.</p>
<p>5.8. Član 45</p> <p>Stav 4</p> <p>Obzirom da je trgovac dužan da opravku ili zamjenu izvrši u primjerenom roku, to je predlog da se „najduži“ rok produži sa 15 na 30 dana, ili se odredi zavisno od vrste robe. Ovo iz razloga sto neizvršavanje opravke ili zamjene u roku čini i osnov za umanjenje cijene ili raskid ugovora i povraćaj plaćenog iznosa.</p> <p>Osim toga, neophodno je precizirati sta čine „značajnije neugodnosti za potrošača“ jer isto čini i osnov za zahtjev potrošača za umanjenje cijene ili raskid ugovor i povraćaj plaćenog iznosa.</p> <p>Stav 6</p> <p>Obzirom da čine osnov za raskid ugovora i povraćaj plaćenog iznosa ili za umanjenje cijene,</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>Proiriteno je istaći da su navedene odredbe preuzete su u nacrt zakona iz člana 3 direktive 31999L0044. U dijelu određivanja roka od 15 dana navedena direktiva kao dio pravne tekovine minimalne harmonizacije daje mogućnost državama članicama za dalje uređenje, u ovom slučaju određivanje 15 dana kao gornje granice primjerenog roka za opravku ili zamjenu.</p> <p>Dodatno, u dijelu pitanja za preciziranje značajnije neugodnosti za potrošača i stava 4, ukazujemo da se isto kao i popravka, ona određuje uzimajući u obzir prirodu robe i svrhu zbog koje je nabavljena od strane potrošača. Ista</p>

<p>to je neophodno preciznije odrediti situacije u kojim slučajevima potrošač:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ne može da ostvari pravo na opravku ili zamjenu - Koje su značajne neugodnosti za potrošača <p>Stav 7 Odredba je nedorečena: da li potrošač može da traži umanjenje cijene ako je nesaobraznost neznatna (ako zbog toga nema pravo na raskid ugovora).</p>	<p>nije propisana i nemoguće ju je adekvatno propisati, prvenstveno jer zavisi od vrste robe i nedostataka, pa samim tim predstavlja stručno, kao i pitanje poslovne prakse koje se cijeni u zavisnosti od okolnosti svakog konkretnog slučaja (npr. 3 nedelje duga popravka tek kupljenog klima uređaja može prouzrokovati značajno veće neugodnosti ljeti tokom visokih temperatura nego zimi). U svakom konkretnom slučaju, i ovdje sud daje krajnju riječ o ovom pitanju.</p> <p>Kao i u prethodnom dijelu, i kod nemogućnosti ostvarivanja prava, u konačnom, sud daje krajnju riječ o ovom pitanju. Ipak, neke od nemogućnosti ostvarivanja prava na opravku ili zamjenu se mogu indikativno navesti: neosnovano odbijanje zahtjeva potrošača za opravkom ili zamjenom, nepostojanje rezervnih dijelova usled čega je popravka nemoguća, nepostojanje robe iste vrste (uopšte, ili za duži period vremena u skladištima) i sl.</p> <p>U dijelu primjedbe na stav 7 ispravno je tumačenje da se samo raskid ugovora ne može tražiti ako je nesaobraznost neznatna, dok su potrošaču dostupni zahtjev za opravkom, zamjenom, i u skladu sa uslovim propisanim nacrtom zakona, smanjenje cijene. U svim navedenim slučajevima odražava se namjera obrađivača teksta zakona za održavanjem ugovora.</p>
<p>5.9. Član 46 Utvrditi kraći rok za mogućnost izbora po osnovu raskida ugovora ili umanjenja cijene ili opravke ili zamjene sa 90 na 30 dana od dana preuzimanja robe. Time se smanjuje i mogućnost zloupotreba od strane potrošača - robu koristi, a potom 90-ti dan zahtijeva raskid ugovora i povraćaj cijene, ili Napraviti izuzetak u pogledu roka za pojedine vrste roba, odnosno uređaja (npr. mobilni telefoni i slični uređaji) čija vrijednost poslije 90 dana više nego značajno opada na tržištu.</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>Navedena primjedba ne stoji.</p> <p>Naime, nije uzeta u obzir odredba člana 43, a naročito st. 1 i 2 koja propisuju osnov za odgovornost trgovca za nesaobraznost. Dakle, trgovac je odgovoran za nesaobraznost robe ugovoru, koja je postojala u trenutku prelaska rizika na potrošača, kao i za onu koja se pojavi nakon prelaska rizika na potrošača, ako potiče od uzroka koji je postojao prije prelaska rizika na potrošača.</p> <p>U svijetlu navedenih odredbi, primjedba nema svoju vrijednost, obzirom da osnovni element odgovornosti za nesaobraznost počiva na postojanju „nedostatka“ prije nego je roba kupljena, iz čega i proizilazi odgovornost</p>

	<p>trgovca.</p> <p>Takođe, svrha čl. 46 se ogleda u nepostojanju hijerarhije (u prvih 90 dana od prelaska rizika na potrošača) između prava koje potrošač ima u slučaju nesaobraznosti, što je ujedno i izuzetak od pravila iz člana 45.</p>
<p>5.10. Član 48 Stav 1 Kako je Zakonom definisano da je „roba pokretna stvar...“ (član 6 stav 1 tačka 3), i kako se odredbe o nesaobraznosti mogu primijeniti na sve vrste robe (od igle do kompjutera), neophodno je i smanjiti rok po kojoj je trgovac odgovoran za nesaobraznost sa 2 godine na kraći period ili bar izvršiti podjelu za koju vrstu robe je odgovoran 2 godine.</p> <p>Stav 2 Utvrđiti kraći rok od 6 mjeseci i time smanjiti mogućnost zloupotreba - robu koristi iako je nesaobrazna, a potom 180-ti dan zahtijeva zamjenu ili umanjenje cijene.</p> <p>Stav 4 Utvrđiti kraće rokove i time smanjiti mogućnost zloupotreba - npr. robu potrošač koristi iako je nesaobrazna, a potom prije isteka 24 mjeseca zahtijeva zamjenu ili umanjenje cijene.</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>Navedene odredbe preuzete su u nacrt zakona iz člana 5 direktive 31999L0044.</p> <p>Imperativna je odredba da trgovac odgovara za nesaobraznost robe ugovoru, koja je postojala u trenutku prelaska rizika, u roku od dvije godine. S tim u vezi, bitno je istaći da se u prvih 6 mjeseci pretpostavlja da je nedostatak već postojao prije prelaska rizika (teret dokazivanja da je suprotno je na trgovcu, a nakon isteka 6 mjeseci je na potrošaču). Prethodno znači da će u skladu sa članom 43 stav 3, u zavisnosti od vrste robe, posebno ugovorenih zahtjeva potrošača i drugih okolnosti svakog konkretnog slučaja, kao i posebnih predugovornih obavještenja koja je trgovac pružio potrošaču, trgovac odgovarati dvije godine. Uslovi saobraznosti iz člana 43 stav 3 predviđaju, između ostalog, da roba ima svojstva potrebna za redovnu upotrebu robe iste vrste. Dakle, saobraznost predstavlja ispravno funkcionisanje robe, usklađenost sa ugovorom i opravdanim očekivanjima, koja su, u duhu date primjedbe, prirodno drugačija u slučaju npr. potrošnog materijala, odnosno robe čiji je rok upotrebe ili vijek trajanja kraći od dvije godine. Dakle, za saobraznost npr. baterije kao "potrošnog materijala" koja je po svojoj prirodi takva da ne može da traje dvije godine, u zavisnosti od drugih okolnosti konkretnog slučaja, trgovac ne može biti u položaju po kome bi odgovarao kao u slučaju druge vrste robe čija je priroda takva da može da traje dvije godine (npr. televizor).</p>
<p>5.11. Član 49 stav 3 Izbrisati odredbu. Kosi se sa pravilima trgovinskog prava i otvara prostor za nesigurnost poslovnog ambijenta zbog rokova koji su definisani u čl.45-48 za prava potrošača po osnovu nesaobraznosti (od 90 dana do 24 mjeseca)</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>Navedena odredba je u skladu sa posljedicama u slučaju raskida ugovora i isticanju zahtjeva za zamjenu robe, kojima se štiti potrošač od rizika slučajne propasti robe, a koja nije saobrazna ugovoru.</p>
<p>5.12. Član 50</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p>

<p>U stavu 3 isključiti tačku 3 iz garantnog lista, ta prava se garantuju zakonom i ugovorom (sačinjenim u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima)</p>	<p>Navedene odredbe preuzete su u nacrt zakona iz direktive 31999L0044.</p> <p>U pitanju je norma kojom se potrošač dodatno informiše da se zakonom, nezavisno od garancije, štite njegova prava u slučaju nesaobraznosti robe ugovoru. Istovremeno, predmetna odredba je, u skladu sa članom 50 stav 1 odraz činjenice da trgovac (i/ili proizvođač) mogu da garantuju za svoju robu ili uslugu posebnom izjavom koja predstavlja dodatni, voljni korak trgovca, kojim se potrošaču mogu obećati posebne pogodnosti, ali uvijek i samo više u odnosu na zakonske odredbe o saobraznosti. S tim u vezi je i članom 51 predviđena zabrana zloupotrebe riječi garancija.</p>
<p>5.13. Član 55 stav 1 Precizirati „dokaz da se može baviti trgovinom izvan poslovnih prostorija“, šta čini taj dokaz, a zavisno od toga i ko izdaje taj dokaz?</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Trgovina izvan poslovnih prostorija uređena je odredbama Zakona o unutrašnjoj trgovini.</p>
<p>5.14. Član 58 Isključiti ili preformulisati u pravo na raskid uz opravdane razloge. Odredba treba da se oslanja na savjesnost i poštenje ugovornih strana, jer ugovor čini izraz volje obje ugovorne strane. Trgovac je posjetio potrošača po njegovom izričitom zahtjevu i po tom osnovu je došlo zaključenja ugovora (član 54 stav 2 tačka 1). Pravom potrošača na jednostrani raskid ugovora u datim rokovima, bez navođenja razloga za isto otvara se prostor za stvaranje nesigurnosti u poslovnom ambijentu i za zloupotrebe od strane potrošača.</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p> <p>U pitanju je tzv. cooling of - period hlađenja predviđen članom 5 direktive 31985L0577. Razlog uvođenja ove norme je taj što je potrošač slabija ugovorna strana i često je izložen tzv. faktoru iznenađenja, pa se potrošači zaštite od lakomislenskog i brzopletog preuzimanja ugovornih obaveza.</p>
<p>5.15. Član 59 Isključiti stav 2 i stav 3 sa obrazloženjem datim za član 58.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Navedene odredbe preuzete su u nacrt zakona iz čl. 5 i 7 direktive 31985L0577.</p>
<p>5.16. Član 65 Isključiti odredbu ili je preformulisati u pravo na raskid uz opravdane razloge. Ugovor čini izraz volje obje ugovorne strane. Komunikacija na daljinu se odvija uz isključivi pristanak potrošača. Davanjem pristanka potrošač je iskazao i volju da zaključi ugovor. Pravom potrošača na jednostrani raskid ugovora u datim rokovima, bez navođenja razloga za isto, otvara se prostor za nesigurnost poslovnog</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Navedene odredbe preuzete su u nacrt zakona iz člana 6 direktive 31997L0007.</p>

ambijenta trgovca i za zloupotrebe od strane potrošača.	
5.17. Član 67 Isključiti stav 2 i stav 3 sa obrazloženjem datim za član 65.	Primjedba nije uvažena. Navedene odredbe preuzete su u nacrt zakona iz člana 6 direktive 31997L0007, sa kojim su u potpunosti usaglašene.
5.18. Član 68 Stav 1 tačka 1 je u nesaglasnosti sa rokovima definisanim Zakonom o elektronskim komunikacijama i obavezom operatora da priključi potrošača na mrežu najkasnije u roku od 8 dana od dana prijema zahtjeva. Stoga se i usluga može pružiti prije isteka roka na koji potrošač ima pravo na raskid. Prihvatanje ponude i zaključenje ugovora čini i pristanak za pružanje usluge prije isteka roka na koji potrošač ima pravo na raskid.	Primjedba nije uvažena. Po mišljenju obrađivača ne postoji nesaglasnost između navedene odredbe i odredbi Zakona o elektronskim komunikacijama.
5.19. Član 130 Neophodno je definisati da potrošaču pripada pravo na naknadu samo ako je utvrđeno da štetu nije izazvao sam ili usljed više sile.	Primjedba je nejasna. Primjedba je nejasna s obzirom da se u predmetnom članu uređuje pravo potrošača na naknada štete prouzrokovane na proizvodu koji je dat na popravku, dakle nakon predaje proizvoda od strane potrošača, a šteta je nakon toga prouzrokovana od strane trgovca.
6.m:tel	
6.1. U definicijama zakona je potrebno navesti šta se podrazumijeva pod terminima „distributivna mreža“ i „garantna izjava“.	Primjedba nije uvažena. Iz člana 50 jasno se vidi da je garantna izjava svaki dodatni voljni korak od strane trgovca preuzet bez dodatne naknade kojim garantuje za svoju robu posebnom izjavom, oglasom ili na neki drugi način. Pojam distributivne mreže je predmet uređenja posebnih zakona koji uređuje različite vrste javnih usluga.
6.2. Član 27 Rok za odgovor na prigovor je neopravdano smanjen sa 15 na 8 dana, te bi isti trebalo vratiti na ranije propisani rok. Obrazloženje: Rok je prekratak obzirom na organizaciju prodajne mreže, način komunikacije i ozbiljnost prigovora.	Primjedba nije uvažena. Obrađivač zakona smatra da je rok od 8 dana za rješavanje prigovora adekvatan, naročito u dijelu pružanja usluga od javnog interesa, a navedeni rok je usaglašen i sa odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama.
6.3. Član 34 stav 5 Ovom odredbom je navedeno da „potrošač ima pravo na promjenu pružaoca usluge od javnog interesa bez naknade“, što je u suprotnosti sa Pravilnikom o prenosivosti brojeva (Sl.list CG, br. 21/10) Obrazloženje: Smatramo da treba izmijeniti tako da se ostavi mogućnost pružaocu usluge da	Primjedba nije uvažena. Primjedba se ne prihvata jer je usmjerena na Pravilnik kojim se uređuje prenos broja, a ne promjenu pružaoca javne usluge.

<p>može odrediti naknadu koja ne premašuje realne troškove promjene pružaoca usluge. Besplatna usluga bez ograničenja može biti predmet zloupotreba i špekulacija.</p>	
<p>6.4. Član 35 st. 3, 4 i 5 Navedeni tekst je potrebno izbrisati ili ga preformulisati tako da važi samo za usluge koje se ne pružaju na konkurentskim osnovama ili njihovu visinu određuju ili odobravaju nadležni organi, kao i odredbama o obaveznom postupku po osnovu dobijenog mišljenja. Adekvatno treba izmijeniti i kaznene odredbe nacрта. Obrazloženje: Traženje mišljenja po osnovu kojeg se ne nameće nikakva obaveza postupka nije svrsishodno i samo komplikuje, a u slučaju nedostavljanja mišljenja usporava proceduru izmjene cijena. S druge strane, u uslovima konkurentnog ambijenta se cijene obično ne povećavaju, dok se u određenim slučajevima ova odobravanja vrše od strane nadležnih organa, saglasno zakonu.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Navedene odredbe su formulisane u skladu sa obavezama preuzetim Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju kojim se Crna Gora obavezala da će obezbijediti i podsticati politiku aktivne zaštite potrošača u smislu povećanja informisanosti i razvoja nevladinih organizacija za zaštitu potrošača. Navedeno rješenje postoji i u postojećem zakonu.</p>
<p>6.5. Član 38 Predlog da se član 38 modifikuje na način što će se dodati predloženom članu 36 kao stav 3. Trgovac koji pruža uslugu od javnog interesa putem distributivne mreže ne smije pojedinom potrošaču uračunavati u cijenu usluge troškove rekonstrukcije i modernizacije distributivne mreže za potrebe njegovog priključka na mrežu. Obrazloženje: Svaka investicija u mrežu (uključujući i distributivnu) se legitimno nadoknađuje kroz cijenu usluga, odnosno uračunava u cijenu usluga. Bitno je da se sačuva nediskriminatornost, odnosno da se ovi troškovi ravnomjerno raspoređuju na sve korisnike.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Ova odredba postojala je i u postojećem zakonu. Smatramo da je neprihvatljivo da ulaganje u osavremenjavanje distributivne mreže ide na teret potrošača.</p>
<p>6.6. Član 50 U ovom članu se sadržaj garancije objašnjava preko „garantne izjave“ koja se ne pominje u prethodnom tekstu. Potrebno je definisati ovaj termin i propisati sadržaj „garantne izjave“.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Pogledati odgovor pod tačkom 6.1.</p>
<p>6.7. Član 50 stav 4 Ovaj stav je potrebno preformulisati tako da glasi: „Trgovac je obavezan da na mjestu prodaje istakne svoju obavezu o izdavanju garantnog lista“. Obrazloženje: Ukoliko stav 4 pomenutog člana bude glasio na predloženi-preformulisani način, suviše je i nepotrebno tražiti da trgovac dokazuje da je</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Trgovac je u obavezi da izda garantni list samo ukoliko je dao garanciju, a teret dokazivanja proizilazi iz duha direktive koja je preuzeta, i u skladu sa principom minimalne harmonizacije na kome počiva direktiva, a koji dozvoljava strožije nacionalne odredbe kojima se dodatno štite potrošači. Upravo iz razloga što garancija nije obavezna postoji i termin garantna izjava</p>

<p>garantni list predat potrošaču. Potpisivanje i čuvanje potvrde o primljenom garantnom listu stvaralo bi samo nepotrebne dodatne troškove.</p>	<p>čime trgovac preuzima obavezu za ispunjavanja obaveza koje je dao potrošaču putem reklame ili na neki drugi način. Konačno, u svijetlu prethodnog je isto tako uređeno u članu 50 stav 5 da ako davalac garancije ne izda garantni list u skladu sa st. 2 i 3 ovog člana, potrošač ipak ima pravo da zahtijeva da se garancija ispuni u skladu sa datom garantnom izjavom i oglasom koji se odnosi na robu.</p>
<p>6.8. Član 101 stav 5 Ovu odredbu bi trebalo dopuniti tako da se odredbe ovog člana ne primjenjuju na „tipske ugovore koje odobravaju nadležni organi“.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Ova odredba je usklađena sa Zakonom o obligacionim odnosima, član 138 stav 1.</p>
<p>6.9. U poglavljima IV i V nacrtu tretiraju se ugovori na daljinu i Ugovori sklopljeni van prostorija prodavca. Smatramo da članovi 54 do 59 nijesu u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima, te da iste treba uskladiti sa navedenim zakonom.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Članom 3 stav 2 Nacrta zakona predviđa se primjena ZOO ukoliko odredbama ovog zakona nije drukčije uređeno. U navedenim poglavljima preuzete su odredbe direktive 31985L0577.</p>
<p>7.ARBITRAŽNI ODBOR – Dejan Jovanović</p>	
<p>7.1. Član 132 Poslije stava 4 dodati novi stav (5) koji glasi: Ministarstvo i Privredna komora promovišu rad Arbitražnog odbora.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Navedena odredba nije propisana obzirom da bi i kao takva bila samo deklaratornog karaktera, čije bi ispunjenje ipak zavisilo samo od posvećenosti navedenih tijela njenoj primjeni u praksi. U tom dijelu, sa aspekta primjene u praksi ipak upućujemo na godišnje Izveštaje o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Nacionalnog programa za zaštitu potrošača, koji sadrži i informacije o posvećenosti Ministarstva promociji AO, i konkretnim aktivnostima.</p>
<p>7.2. Član 150 U stavu 1 nakon riječi „postupak“ dodaju se riječi: „po osnovanoj tužbi“. Stav 3 mijenja se i glasi: „Za pokretanje postupka pred Arbitražnim odborom uplaćuje se naknada od 20 Eur koja se vraća ukoliko je tužba osnovana. Komentar: Stav 3 ima formu kazne, a ne naknade. Mehanzam naplate iz stava 3 se ne može sprovesti pa se predlaže navedena preformulacija.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Osnovanost tužbe se pretpostavlja dok se, zloupotreba prava „sankcioniše“ naplatom propisanih 20 eura. Navedena odredba stava 3 ima prevashodno odvrćući karakter, kako bi spriječila podnošenje takvih tužbi. Ukoliko bi se podnošenje svake tužbe, dakle i one koje ne predstavljaju zloupotrebe prava, uslovalo plaćanjem naknade od 20 eura, isto bi moglo biti destimulirajuće za korišćenje zaštite prava potrošača pred AO.</p>
<p>7.3. Član 151 U stavu 1 poslije riječi „nagradu“ dodaje se riječ naknadu.</p>	<p>Primjedba nije uvažena. Primjedba nije uvažena jer navedeni stav 1 člana 150 već sadrži predloženo rješenje.</p>
<p>7.4. Član 160</p>	<p>Primjedba nije uvažena.</p>

<p>U stavu 6 poslije riječi: „članova Savjeta“ dodaju se riječi: „način predlaganja, kriterijume izbora“.</p>	<p>Navedenim članom 160 stav 6 je dato dovoljno osnova za uređivanje svih odnosa koji će se urediti budućim aktom, a koji su od značaja za rad Savjeta.</p>
<p>7.5. Član 168 U stavu 1 tačka 3 riječ „zaposlenog“ zamjenjuje se riječju „angažovanog“. Obrazloženje: Zaposlenost ne treba biti uslov. Organizacije za zaštitu potrošača imaju problem sa finansiranjem. Treba stimulisati efikasne specijalizovane organizacije za zaštitu potrošača koje trebaju upošljavati odgovarajuće specijaliste u toj oblasti, koji ne moraju biti pravnici. Pravna valjanost tužbe se može obezbijediti i angažovanjem, a ne isključivo zapošljavanjem.</p>	<p>Primjedba je uvažena.</p>
<p>7.6. Član 170 stav 2 Pravo na obrazovanje i upoznavanje potrošača putem sredstva informisanja kao najvažniji aspekt nije dalje razrađen u zakonu.</p>	<p>Ovim zakonom, po mišljenju obrađivača propisa, ne treba preciznije razrađivati prava na obrazovanje i upoznavanje potrošača putem sredstva informisanja.</p>
<p>7.7. Nakon člana 171 dodaje se novi član koji glasi:</p> <p style="text-align: center;">“Medijski sadržaji Čl 171 bis</p> <p>(1) Programski sadržaji elektronskih medija u oblasti zaštite potrošača su od javnog interesa. (2) Ministarstvo zajedno sa organom državne uprave nadležnim za poslove medija sprovodi i podstiče izradu sadržaja u oblasti zaštite potrošača.”</p>	<p>Predlog nije uvažen. Vidjeti odgovor za tačku 7.6.</p>